

**ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ**

**ΑΠΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 702/2014
ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 (DE MINIMIS)**

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : Τετάρτη, 16 Δεκεμβρίου 2015

ΧΩΡΟΣ: Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων, ισόγειο Υπουργείου Οικονομικών

Εισαγωγή στην έννοια της κρατικής ενίσχυσης

Κωνσταντίνος Χολέβας
Οικονομικός Σύμβουλος
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Συνθήκη για τη Λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ)

Άρθρα 107, 108, 109

Άρθρο 42: Γεωργία

Άρθρο 93 : Μεταφορές

Άρθρο 106 (2) : ΥΓΟΣ

Άρθρο 346 : Άμυνα

Γενικές Πρόνοιες για την Γεωργία

Άρθρο 42 της ΣΛΕΕ > Εφαρμογή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων μόνο στον βαθμό που επιτρέπει το Ευρ. Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
π.χ.:

- > Κανονισμός (ΕΕ) 1308/2013 (ΚΟΑ) > Γενική εφαρμογή των κανόνων εκτός των μέτρων που προβλέπει ο Κανονισμός και τα οποία χρηματοδοτούνται από την ΕΕ
- > Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013 (Αγροτική Ανάπτυξη) > Μη εφαρμογή των κανόνων για μέτρα του Κανονισμού εντός του άρθρου 42 της Συνθήκης

ΣΛΕΕ – Άρθρο 107(1)

«Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως.»

Κρατική ενίσχυση – σωρευτικά κριτήρια

1. Χορηγείται σε επιχειρήσεις
2. Προέρχεται από κρατικούς πόρους
3. Προσδίδει οικονομικό πλεονέκτημα
4. Είναι επιλεκτική δηλ. δίδεται σε ορισμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής
5. Νοθεύει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές εντός ΕΕ

Κριτήρια κρατικής ενίσχυσης (1) Έννοια της επιχείρησης

- ▶ Οποιαδήποτε οντότητα (φορέας, φυσικό πρόσωπο) ασκεί «οικονομική δραστηριότητα»
- ▶ «Οικονομική δραστηριότητα» είναι κάθε προσφορά αγαθών/υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά
- ▶ Δεν έχουν σημασία :
  - Η νομική μορφή του φορέα (π.χ. κρατικός ή ιδιωτικός, φιланθρωπικό σωματείο, φορέας κρατικής διοίκησης)
  - Οι σκοποί του (κοινωνικοί, δημοσίου συμφέροντος κλπ.)

Οικονομική δραστηριότητα και κρατικές εξουσίες

- ▶ Κρατικές αρμοδιότητες που εμπίπτουν στην σφαίρα της «κρατικής εξουσίας» δεν είναι οικονομικές δραστηριότητες.

π.χ.

- αστυνόμευση, έκδοση διαβατηρίων
- έλεγχος των συνόρων, αεροδρομίων, λιμένων - έλεγχος της ρύπανσης του περιβάλλοντος
- γενικοί υγειονομικοί έλεγχοι

Κριτήρια κρατικής ενίσχυσης (2) Κρατικοί πόροι

- ▶ Πόροι που προέρχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό, τους Δήμους/Κοινότητες
- ▶ Πόροι κρατικών φορέων/οργανισμών, όταν η συγκεκριμένη ενέργεια διάθεσής τους καταλογίζεται στο κεντρικό κράτος
- ▶ Κοινοτικοί ή άλλοι ξένοι πόροι που ελέγχονται όμως από το κράτος
- ▶ Ιδιωτικοί πόροι που βρίσκονται στη διάθεση ή ελέγχονται από το κράτος (μέσω π.χ. κρατικών ταμείων)

Κριτήρια κρατικής ενίσχυσης (3) Οικονομικό πλεονέκτημα

- ▶ Οποιαδήποτε μείωση του «κανονικού κόστους» της επιχείρησης
  - > κόστος εργασίας, χρηματοδότησης, επενδύσεων, φορολογίας, εκπαίδευσης, έρευνας, περιβαλλοντολογικών υποχρεώσεων
- ▶ Σύγκριση της κατάστασης της επιχείρησης πριν και μετά την εφαρμογή του μέτρου

Οικονομικό πλεονέκτημα (2)

Η αξιολόγηση είναι αντικειμενική και δεν επηρεάζεται από :

- ▶ Τον σκοπό και τις προθέσεις του κράτους
- ▶ Την ανταγωνιστική θέση της επιχείρησης
- ▶ Τα ανταγωνιστικά μειονεκτήματα του κράτους
- ▶ Την εφαρμογή του σε άλλες επιχειρήσεις ή κλάδους
- ▶ Την εφαρμογή του μέτρου σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ

Οικονομικό πλεονέκτημα (3) Αρχή της οικονομίας της αγοράς

Το κράτος δεν χορηγεί κρατική ενίσχυση όταν λειτουργεί ως :

- ▶ Ιδιώτης επενδυτής (δημιουργία επιχειρήσεων, εισφορά κεφαλαίων)
- ▶ Ιδιώτης πιστωτής (δάνεια, διαγραφές κ διακανονισμοί χρεών)
- ▶ Ιδιώτης πωλητής (πώληση προϊόντων/υπηρεσιών, περιουσίας, αποκρατικοποιήσεις)
- ▶ Ιδιώτης αγοραστής (αγορά προϊόντων/υπηρεσιών)

Κριτήρια κρατικής ενίσχυσης (3) Επιλεκτικότητα

- ▶ Γεωγραφική > ενισχύσεις σε επιχειρήσεις συγκεκριμένων περιοχών του κράτους
- ▶ Υλική > ενισχύσεις σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής ανεξαρτήτως περιοχών

Συχνά αδικαιολόγητη εξαίρεση από έναν «κανόνα αναφοράς» του κράτους, η οποία ευνοεί συγκεκριμένες επιχειρήσεις (π.χ. ελάφρυνση από την κανονική φορολογία)

Γενικό μέτρο = μέτρο που ευνοεί κατά τον ίδιο τρόπο όλες τις επιχειρήσεις στο πεδίο εφαρμογής του χωρίς διακριτική ευχέρεια της Αρμόδιας Αρχής στην χορήγηση της ενίσχυσης

Γενικό μέτρο > μη επιλεκτικό > μη κρατική ενίσχυση

Κριτήριο κρατικής ενίσχυσης (4) Επηρεασμός των συναλλαγών εντός ΕΕ

- ▶ Δεν χρειάζεται απόδειξη του επηρεασμού – μόνο εύλογη πιθανότητα
- ▶ Ακόμα και μικρά ποσά ενισχύσεων μπορούν να τις επηρεάσουν (πέραν του de minimis)
- ▶ Δεν χρειάζεται ο ίδιος ο δικαιούχος να εξάγει – η ενίσχυση είναι de facto εμπόδιο στις εισαγωγές
- ▶ Εάν η αγορά είναι τοπική αλλά ο δικαιούχος δραστηριοποιείται και στο εξωτερικό, τότε οι συναλλαγές επηρεάζονται

Επηρεασμός των συναλλαγών εντός ΕΕ (2)

- ▶ Ενισχύσεις για δραστηριότητες εκτός ΕΕ επηρεάζουν τις συναλλαγές εντός ΕΕ

Γεωργία : Ύπαρξη εσωτερικής αγοράς και ΚΟΑ > αυτόματος επηρεασμός των συναλλαγών

Επηρεασμός των συναλλαγών εντός ΕΕ (3)

Μεμονωμένες αποφάσεις της Ε. Επιτροπής για μη επηρεασμό των συναλλαγών εντός ΕΕ :

- Τοπικά ιατρικά κέντρα
- Τοπικά μουσεία
- Θέατρα
- Τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις
- Μικρά λιμάνια/μαρίνες
- Πισίνες και τοπικές εγκαταστάσεις αναψυχής
- Κέντρα συνεδριάσεων τοπικού χαρακτήρα

Κριτήρια κρατικής ενίσχυσης (4) Νόθευση του ανταγωνισμού

- Όταν επηρεάζονται οι συναλλαγές εντός ΕΕ, ο ανταγωνισμός εννοείται ότι νοθεύεται
- Παροχή οικονομικού πλεονεκτήματος σε επιχείρηση που λειτουργεί σε απελευθερωμένη αγορά, όπου υπάρχει ή θα μπορούσε να υπάρξει ανταγωνισμός
- Η νόθευση κρίνεται σε σχέση με την κατάσταση που προϋπήρχε της ενίσχυσης

Νόθευση του ανταγωνισμού (2)

Δεν τεκμαίρεται όταν :

- 1) Ο δικαιούχος λειτουργεί σε καθεστώς νομικού μονοπωλίου βάσει εθνικής ή ενωσιακής νομοθεσίας και

- 2) Ο δικαιούχος δεν δραστηριοποιείται παράλληλα σε άλλες αγορές είτε γεωγραφικές είτε αγορές προϊόντων/υπηρεσιών.

Μορφές κρατικής ενίσχυσης Άμεσες

- ▶ Επιχορηγήσεις
- ▶ Δάνεια με ευνοϊκότερους όρους από την αγορά π.χ. με χαμηλότερο επιτόκιο
- ▶ Εγγυήσεις με ευνοϊκούς όρους (χαμηλότερο ασφάλιστρο, ευκολότερη ενεργοποίηση)
- ▶ Εξαιρέσεις από τον φορολογικό κανόνα (απαλλαγές, ελαφρύνσεις)
- ▶ Ευνοϊκές ρυθμίσεις/διακανονισμοί χρεών που δε θα έκανε μια ιδιωτική τράπεζα
- ▶ Εισφορές κεφαλαίου που δε θα έκανε ένας ιδιώτης επενδυτής

Μορφές κρατικής ενίσχυσης Άμεσες (2)

- ▶ Προσφορά υπηρεσιών σε επιχειρήσεις με μη αγοραίους όρους
- ▶ Αγορά προϊόντων/υπηρεσιών σε υψηλότερες τιμές ή σε μεγαλύτερες ποσότητες από τις αναγκαίες
- ▶ Αγορά, πώληση, ενοικίαση περιουσίας με ευνοϊκούς όρους για την επιχείρηση
- ▶ Αδικαιολόγητη ανοχή του κράτους έναντι οφειλών επιχειρήσεων
- ▶ Δέσμευση για ανάληψη υποχρεώσεων ή ρίσκου επιχειρήσεων (π.χ. comfort letters)

Μορφές κρατικής ενίσχυσης Έμμεσες

- ▶ Ενισχύσεις σε φυσικά πρόσωπα / καταναλωτές για την προμήθεια συγκεκριμένων αγαθών ή υπηρεσιών
- ▶ Κρατικά ταμεία που εισπράττουν εισφορές και τις διαθέτουν σε επιχειρήσεις
- ▶ Ενισχύσεις σε κρατικούς φορείς που τις μεταβιβάζουν σε πελάτες / επιχειρήσεις

Τρόποι συμβατότητας κρατικών ενισχύσεων

1. Υπαγωγή σε Κατευθυντήριες Γραμμές, Κοινοτικά Πλαίσια, Ανακοινώσεις της ΕΕ > Έγκριση από την Ε. Επιτροπή
2. Υπαγωγή σε Απαλλακτικούς Κανονισμούς > Έγκριση από τον Έφορο χωρίς κοινοποίηση στην Ε. Επιτροπή
3. Κατ' εξαίρεση απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών της ΕΕ μετά από αίτημα του κράτους (Άρθρο 108 (2) της Συνθήκης)
4. Εφαρμογή Κανονισμών de minimis

Ο Απαλλακτικός Κανονισμός για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας

Ιωάννης Ιωάννου – Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.
Παρουσίαση 16/12/2015

Απαλλακτικός Κανονισμός (έννοια):

- ▶ Εκδίδεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
- ▶ Καθορίζει συγκεκριμένες κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων (άρθρο 107, παρ. 1 της Συνθήκης) ως συμβιβάσιμες με την εσωτερική αγορά της ΕΕ,
- ▶ Απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την υποχρέωση κοινοποίησης και έγκρισης τους από την Ευρ. Επιτροπή που προβλέπει το άρθρο 108 (3) της Συνθήκης.
- ▶ Ως εκ τούτου εγκρίνονται από τα κράτη μέλη.

Βασικά στοιχεία:

ΤΙΤΛΟΣ: "ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 702/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης"

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τεύχος L 193 της 1.7.2014, σελ. 1)

- ▶ Περίοδος ισχύος: 1/7/2014 – 31/12/2020
- ▶ Καταργεί τον Κανονισμό (ΕΕ) 1857/2006:
- ▶ διευρύνει σημαντικά το πεδίο εφαρμογής των απαλλαγών κατά κατηγορία

❖ Εσωτερική διαδικασία:

- ▶ Άρθρο 9 Α (α) των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 έως 2009:
  1. **Κοινοποίηση** μέτρου (καθεστώς/ad hoc ενίσχυση) από την Αρμόδια Αρχή.
  2. **Έγκριση** με Απόφαση του Εφόρου η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατία, με ισχύ από τη δημοσίευση.
  3. **Τίθεται σε ισχύ** με βάση τους όρους της έγκρισης.

❖ Πεδίο εφαρμογή

- **MME:** – που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων.
  - δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο άρθρο 42 της Συνθήκης εφόσον χορηγούνται σύμφωνα με τον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (Καν. (ΕΕ) αρ. 1305/2013
- **Επενδύσεις** στη διατήρηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς
- **Αποκατάσταση ζημιών** από θεομηνίες
- **Έρευνα και ανάπτυξη** στη γεωργία και δασοκομία
- **Ενισχύσεις υπέρ της δασοκομίας.**

❖ *Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής*

- ▶ Ενισχύσεις σε δραστηριότητες που συνδέονται με **εξαγωγές** (εξαγόμενες ποσότητες, δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή δαπάνες που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα)
- ▶ **Χρήση εγχωρίων προϊόντων αντί εισαγόμενων**
- ▶ **Διαταγή ανάκτησης της Επιτροπής**
- ▶ **Προβληματικές επιχειρήσεις (εξαιρέσεις** όπως, θεομηνίες, αντιστάθμιση ζημιών από δυσμενές κλιματικό φαινόμενο, εξάλειψη επιβλαβών οργανισμών και αποκατάσταση ζημιών από επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και ασθένειες ζώων)
- ▶ **Παραβίαση του δικαιού της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

❖ Ορισμοί:

- ▶ **Πρωτογενής γεωργική παραγωγή:** «η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων .»
- ▶ **Μεταποίηση:** «κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει ένα επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία ενός προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη πώληση»
- ▶ **Εμπορία:** «η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, η διάθεση προς πώληση, η παράδοση ή κάθε άλλος τρόπος διάθεσης στην αγορά, εκτός από την πρώτη πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε μεταπωλητές και μεταποιητές, και κάθε δραστηριότητα προετοιμασίας ενός προϊόντος για την εν λόγω πρώτη πώληση· η πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε τελικούς καταναλωτές θεωρείται εμπορία, εάν πραγματοποιείται σε χωριστές και ειδικές για τον σκοπό αυτόν εγκαταστάσεις»

❖ Προϋποθέσεις Απαλλαγής

- ▶ Α. Να πληρούνται οι προϋποθέσεις του κεφαλαίου Ι
- ▶ Β. Οι ειδικές προϋποθέσεις για την εκάστοτε κατηγορία ενίσχυσης που προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του Κανονισμού.

A. προϋποθέσεις του κεφαλαίου I

- πεδίο εφαρμογής
- **Όρια κοινοποίησης** (άρθρο 4):
Το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης να μην υπερβαίνει ορισμένο ανώτατο όριο ποσού: ανά επιχείρηση ή/και ανά επενδυτικό σχέδιο ή/και ανά έργο σύμφωνα με την κατηγορία ενίσχυσης στην οποία αφορά – *Συναφώς, δεν επιτρέπεται η τεχνητή κατάτμηση καθεστώτων/σχεδίων με σκοπό την καταστρατήγηση.*

- **Διαφάνεια ενισχύσεων** (άρθρο 5):
ενισχύσεις των οποίων μπορεί να υπολογιστεί εκ των προτέρων το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης χωρίς να είναι αναγκαία η διενέργεια αξιολόγησης κινδύνου.

➤ **Χαρακτήρας κινήτρου** (άρθρο 6)

Έννοια: ο δικαιούχος να έχει υποβάλει στο οικείο κράτος μέλος γραπτή αίτηση ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα.

▶ Διευκρινήσεις ως προς το χαρακτήρα κινήτρου:

- ❑ η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει: περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, επιλέξιμες δαπάνες, τύπος και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης.
- ❑ Επιπλέον απαιτήσεις για Ad hoc ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις: π.χ. ουσιώδη αύξηση της εμβέλειας του έργου ή της ταχύτητας ολοκλήρωσης του.
- ❑ Δεν απαιτείται ο χαρακτήρας κινήτρου, π.χ. σε: θεομηνίες, δυσμενή καιρικά φαινόμενα, ασθένειες ζώων, εκρίζωση επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και ζημιές που προκάλεσαν.

➤ Ένταξη της ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες (άρθρο 7)

- Έννοια: όλα τα στοιχεία υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
- Οι επιλέξιμες δαπάνες να τεκμηριώνονται με σαφή και συγκεκριμένα αποδεικτικά έγγραφα.
- Όταν η ενίσχυση χορηγείται σε μορφή άλλη εκτός από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο της ενίσχυσης.
- Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

➤ Σώρευση (άρθρο 8)

- Έννοια: Για να διαπιστωθεί αν τηρούνται τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης που καθορίζονται στο κεφάλαιο III, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της κρατικής ενίσχυσης.

Επιτρέπεται:

- **Ενωσιακή χρηματοδότηση** που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά κοινοτικά όργανα + κρατική ενίσχυση = δεν θα υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό που καθορίζει η ενωσιακή νομοθεσία.
- **Ενισχύσεις με προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες έως** τα ανώτατα όρια ένταξης ενίσχυσης ή ποσού βάσει του Κανονισμού.
- Ενισχύσεις δυνάμει του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (Καν. (ΕΕ) αρ. 1305/2013) - **δεν επιτρέπεται η υπέρβαση των ορίων του Κανονισμού Απαλλαγής.**
- **Δεν σωρεύονται με de minimis** όταν ως προς τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες υπέρβαση της ένταξης ενίσχυσης ή ποσού ενίσχυσης στο κεφάλαιο III

➤ Δημοσίευση και ενημέρωση (άρθρο 9)

- ▶ υποχρέωση **διαβίβασης στην Επιτροπή** (μέσω της διαδικτυακής πύλης SANI) συνοπτικών πληροφοριών το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος ενός καθεστώτος ή ad hoc ενίσχυσης.
- ▶ Υποχρέωση **δημοσίευσης σε ενιαίο διαδικτυακό τόπο σε εθνικό επίπεδο** του κειμένου του μέτρου + μεμονωμένες ενισχύσεις άνω των € 60.000 για πρωτογενή/€ 500.000 για μεταποίηση και εμπορία (δημοσίευση εντός 6 μηνών).

Η Επιτροπή δημοσιεύει σε διαδικτυακό της τόπο:

- a. συνοπτικές πληροφορίες (SANI) και
- b. τους συνδέσμους προς εθνικούς διαδικτυακούς τόπους για τις κρατικές ενισχύσεις.

- ▶ Υποχρέωση υποβολής στην Επιτροπή ετήσιας έκθεσης σε ηλεκτρονική μορφή.
- ▶ Διατήρηση λεπτομερών στοιχείων για 10 χρόνια με δυνατότητα της Επιτροπής να αιτηθεί την επιθεώρηση τους για σκοπούς ελέγχου της εφαρμογής του κανονισμού.

Κανονισμός 702/2014 της 24ης Ιουνίου 2014 – Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός για τη Γεωργία και τη Δασοκομία

Ονούφριος Κουλλά
Παρουσίαση - 16 Δεκεμβρίου 2015
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Κανονισμός 702/2014 της 24ης Ιουνίου 2014 – Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός για τη Γεωργία και τη Δασοκομία

- Γεωργία: 18 κατηγορίες ενισχύσεων (άρθρα 14 – 31)
- Δασοκομία: 12 κατηγορίες ενισχύσεων (άρθρα 32–43)
- + 6 κατηγορίες για ΜΜΕ σε αγροτικές περιοχές (άρθρα 44 – 49)

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (Άρθρο 14)

- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: το κόστος σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού (κτήρια, μηχανήματα, εξοπλισμός, μελέτες, αγορών υπηρεσιών συμβούλων, λογισμικό, διπλώματα ευρεσιτεχνίες, δαπάνες για παραγωγή ηλεκτρισμού, παραγωγή βιοκαυσίμων κ.ά.)
- ▶ Βασική ένταση: 40%
- ▶ Προσαύξηση: 20% (νέοι γεωργοί, συλλογικές επενδύσεις, μειονεκτικές περιοχές)

Αναδασμός γεωργικών εκτάσεων (Άρθρο 15)

- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: το κόστος για νομικές και διοικητικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για έρευνες
- ▶ Ένταση: 100%

Μετεγκατάσταση γεωργικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 16)

- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: οι δαπάνες για την κατεδάφιση, απομάκρυνση και ανακατασκευή υφιστάμενων εγκαταστάσεων.
- ▶ Ένταση της ενίσχυσης: 100%
- ▶ Τυχόν εκσυγχρονισμός ή/και αύξηση της παραγωγικής ικανότητας εμπίπτει στο άρθρο 14.

Ενισχύσεις εκκίνησης για νέους γεωργούς ή ανάπτυξης μικρών εκμεταλλεύσεων(άρθρο 18)

- ▶ Όροι: (α) Η ενίσχυση περιορίζεται σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, (β) υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου εντός 9 μηνών από την εγκριτική απόφαση και (γ) η ενίσχυση χορηγείται σε 2 τουλάχιστον τμηματικές δόσεις σε μέγιστο χρονικό διάστημα 5 ετών.
- ▶ Το μέγιστο ποσό ανά νέο γεωργό δεν πρέπει να υπερβαίνει στις €70.000.
- ▶ Το μέγιστο ποσό ανά μικρή εκμετάλλευση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις €15.000.

Ενισχύσεις εκκίνησης ομάδων παραγωγών (άρθρο 19)

- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: το κόστος μίσθωσης κτηρίων, εξοπλισμός, δαπάνες διοικητικού προσωπικού, νομικές και διοικητικές αμοιβές.
- ▶ Η χορηγία καταβάλλεται ετησίως, για πέντε έτη, αφού εφαρμοσθεί το εγκριθέν επιχειρηματικό σχέδιο.
- ▶ Η ένταση της ενίσχυσης είναι 100% (φθίνουσα) και δεν μπορεί να υπερβεί τις €500.000.

Άρθρα 20 - 21 - 22

- ▶ Συμμετοχή παραγωγών σε συστήματα ποιότητας (άρθρο 20)
- ▶ Ενισχύσεις κατάρτισης και ενημέρωσης (άρθρο 21)
- ▶ Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες (άρθρο 22)

Υπηρεσίες Αντικατάστασης στην Εκμετάλλευση (άρθρο 23)

- ▶ Κάλυψη του κόστους αντικατάστασης του γεωργού ή ενός εργαζομένου στην εκμετάλλευση κατά τη διάρκεια απουσίας τους από την εργασία λόγω ασθένειας, ασθένειας του παιδιού τους, διακοπών, άδειας μητρότητας ή σε περίπτωση θανάτου.
- ▶ Η διάρκεια της αντικατάστασης περιορίζεται σε 3 μήνες ανά έτος (6 μήνες για άδεια μητρότητας).
- ▶ Η πληρωμή καταβάλλεται στον αντικαταστάτη και φτάνει το 100%.

Μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων (άρθρο 24)

- ▶ Με τη διοργάνωση διαγωνισμών, εμπορικών πανηγύρεων ή εκθέσεων
- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: έξοδα συμμετοχής, έξοδα ταξιδιού, κόστος δημοσιεύσεων και μίσθωμα εκθεσιακού χώρου, συμβολικά έπαθλα έως €1.000
- ▶ Η ενίσχυση χορηγείται σε είδος ή στη βάση των πραγματικών δαπανών των γεωργών και φτάνει το 100%.

Αντιστάθμιση ζημιών από δυσμενές κλιματικό φαινόμενο (άρθρο 25)

- ▶ Θέσπιση εντός 3 ετών και καταβολή εντός 4 ετών.
- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: (α) μείωση εισοδήματος (στη βάση των προηγούμενων ετών) και (β) υλικές ζημιές (κόστος επισκευής ή οικονομική αξία πριν το δυσμενές φαινόμενο)
- ▶ Ένταση της ενίσχυσης: 80%, συμπεριλαμβανομένης τυχόν ασφαλιστικής κάλυψης και 90% για περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά μειονεκτήματα.

Δαπάνες πρόληψης και αποκατάστασης ζημιών από ασθένειες (άρθρο 26)

(1)

- ▶ Ασθένειες ζώων ή φυτών για τις οποίες υπάρχουν νομοθετικές διατάξεις ή δημόσιο πρόγραμμα ή μέτρων έκτακτης ανάγκης.
- ▶ Πρόληψη και εξάλειψη: αναλύσεις, έλεγχοι, δοκιμές, προληπτική θανάτωση, εμβόλια, φάρμακα.

Δαπάνες πρόληψης και αποκατάστασης ζημιών από ασθένειες (άρθρο 26) (2)

- ▶ Αποζημίωση: (α) η αγοραία αξία και (β) η απώλεια εισοδήματος (π.χ. απομόνωση και δυσχέρειες ανασύστασης φυτικού κεφαλαίου) - (ισχύουν τα 3 και 4 έτη).
- ▶ Ένταση της ενίσχυσης: 100%

Ενισχύσεις στην κτηνοτροφία και για νεκρά ζώα (άρθρο 27)

- ▶ 100% του διοικητικού κόστους για τη δημιουργία και την τήρηση γενεαλογικών μητρώων των ζώων.
- ▶ 70% του κόστους των δοκιμών για τη γενετική ποιότητα των ζώων (με εξαίρεση τους συνηθεις ελέγχους ποιότητας του γάλακτος)
- ▶ 100% του κόστους απομάκρυνσης των νεκρών ζώων και 75% του κόστους καταστροφής (100% αν επιβληθούν τέλη στον τομέα του κρέατος).
- ▶ Οι ενισχύσεις χορηγούνται σε είδος και δεν συνεπάγεται άμεσες πληρωμές στους δικαιούχους.

Ενισχύσεις για την πληρωμή ασφαλιστρών (άρθρο 28)

- ▶ Όροι: (α)οι ενισχύσεις δεν αποτελούν εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, (β) δεν περιορίζονται στην ασφαλιστική κάλυψη από μία μόνο ασφαλιστική εταιρεία και (γ) δεν υπάρχει όρος ότι το συμβόλαιο θα συναφθεί από εταιρεία εγκατεστημένη στο οικείο κράτος μέλος.
- ▶ Κάλυψη: (α) θεομηνίες, (β) δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, (γ) ασθένειες ζώων και φυτών, (δ) προστατευόμενα ζώα.
- ▶ Ένταση της ενίσχυσης: 65% του κόστους ασφαλιστρών.

Διατήρηση πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς (άρθρο 29)

- ▶ Επενδυτικές ενισχύσεις για πολιτιστική και φυσική κληρονομιά υπό μορφή φυσικών τοπίων και κτηρίων, επισήμως αναγνωρισμένων, που βρίσκονται εντός γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: (α) ενσώματα στοιχεία ενεργητικού και (β) κεφαλαιουχικός εξοπλισμός (μέχρι €10.000 ετησίως).
- ▶ Ένταση της ενίσχυσης: 100%

Αποκατάσταση ζημιών από θεομηνίες (άρθρο 30)

- ▶ Τα καθεστώτα θεσπίζονται εντός 3 ετών και η ενίσχυση καταβάλλεται εντός 4 ετών.
- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: (α) υλικές ζημιές στοιχείων ενεργητικού (κόστος επισκευής ή μείωση στην αγοραία αξία) και (β) απώλεια εισοδήματος (στη βάση προηγούμενων ετών).
- ▶ Η ενίσχυση μειώνεται κατά το ποσό άλλων δαπανών που δεν πραγματοποιήθηκαν.
- ▶ Ένταση: 100%

Έρευνα και Ανάπτυξη στη Γεωργία και δασοκομία (άρθρο 31)

- ▶ Δημοσίευση στο διαδίκτυο του ενισχυόμενου ερευνητικού έργου
- ▶ Τα αποτελέσματα διατίθενται δωρεάν (παραμένουν διαθέσιμα στο διαδίκτυο για 5 έτη)
- ▶ Επιλέξιμες δαπάνες: δαπάνες προσωπικού, εξοπλισμός, δαπάνες κτηρίων, αγορά υπηρεσιών, κόστος υλικών
- ▶ Ένταση: 100%

Ενισχύσεις στη δασοκομία

- ▶ Στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης είτε:

(α) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ,

ή

(β) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση

Κατηγορίες ενισχύσεων στη δασοκομία σε συνδυασμό με ΠΑΑ (1)

- ▶ Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (άρθρο 32)
- ▶ Ενισχύσεις για γεωργοδασοκομικά συστήματα (άρθρο 33)
- ▶ Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών στα δάση (άρθρο 34)
- ▶ Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής αξίας των δασών (άρθρο 35)
- ▶ Ενισχύσεις σε δασικές περιοχές Natura 2000 (άρθρο 36)

Κατηγορίες ενισχύσεων στη δασοκομία σε συνδυασμό με ΠΑΑ (2)

- ▶ Ενισχύσεις για δασοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υπηρεσίες και για τη διατήρηση δασών (άρθρο 37)
- ▶ Υποδομές ανάπτυξης, εκσυγχρονισμού και προσαρμογής του τομέα της δασοκομίας (άρθρο 40)
- ▶ Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση και εμπορία (άρθρο 41)
- ▶ Διατήρηση των γενετικών πόρων στη δασοκομία (άρθρο 42)

Άρθρα 37 - 38 - 43 (ανεξάρτητα από ΠΑΑ)

- ▶ Ενισχύσεις για μεταφορά γνώσεων, κατάρτισης και ενημέρωσης στον τομέα της δασοκομίας (άρθρο 38)
- ▶ Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες (άρθρο 39)
- ▶ Ενισχύσεις υπέρ του αναδασμού δασικών εκτάσεων (άρθρο 43)

Ενισχύσεις υπέρ ΜΜΕ σε αγροτικές περιοχές (σε συνδυασμό με ΠΑΑ) (1)

- ▶ Επενδύσεις στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα (άρθρο 44)
- ▶ Εκκίνηση επιχειρήσεων για την άσκηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές (άρθρο 45)
- ▶ Συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ (άρθρο 46)

Ενισχύσεις υπέρ ΜΜΕ σε αγροτικές περιοχές (σε συνδυασμό με ΠΑΑ) (2)

- ▶ Δράσεις μεταφοράς γνώσεων, κατάρτισης και ενημέρωσης σε ΜΜΕ (άρθρο 47)
- ▶ Νέα συμμετοχή γεωργών σε συστήματα ποιότητας για το βαμβάκι και τα τρόφιμα (άρθρο 48)
- ▶ Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης όσον αφορά το βαμβάκι και τρόφιμα που καλύπτονται από σύστημα ποιότητας (άρθρο 49)

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) στον γεωργικό τομέα.

Ιωαννίκιος Φάκας
Παρουσίαση - 16 Δεκεμβρίου 2015
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Μια ενίσχυση συνιστά κρατική ενίσχυση όταν πληροί σωρευτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις (τέσσερα κριτήρια):

- την μεταφορά ή την απώλεια κρατικών πόρων
- τη χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος
- την ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής (επιλεκτικότητα)
- τη νόθευση του ανταγωνισμού σε βαθμό επηρεασμού των ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

Ενισχύσεις που δεν επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ή/και δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις κατ' άρθρο 107, παρ. 1 Συνθήκης.

- Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, εφόσον είναι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μια ενιαία επιχείρηση κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης χρονικής περιόδου και δεν υπερβαίνουν ένα καθορισμένο ποσό, θεωρούνται ότι **δεν πληρούν το τελευταίο κριτήριο της νόθευσης του ανταγωνισμού σε βαθμό επηρεασμού των ενδοκοινοτικών συναλλαγών άρα δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις.**
- **Δεν υπάρχει υποχρέωση κοινοποίησης στην Επιτροπή.**
- **Δεν απαιτείται έγκριση από τον Έφορο, με βάση όμως τον Εθνικό Νόμο, ενημερώνει και ελέγχει το Μητρώο.**

Η Επιτροπή με βάση την εμπειρία που έχει αποκτήσει καθόρισε τα ακόλουθα ποσά αναλόγως του τομέα για οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών και τα οποία δεν επηρεάζουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές άρα δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις:

- α) **€15.000** στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων – **Παρών κανονισμός.**
- β) **€30.000** στον τομέα της αλιείας συμπεριλαμβανομένου του τομέα της εμπορίας και μεταποίησης αλιευτικών προϊόντων – **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014**
- γ) **€200.000** στους υπόλοιπους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων – **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013**
- δ) **€100.000** στον τομέα των οδικών μεταφορών – **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.1407/2013**
- ε) **€500.000** στον τομέα της παροχής υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος – **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012**

Βασικά στοιχεία ισχύος Κανονισμού (ΕΕ) 1408/2013

- Δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 24.12.2013 (τεύχος L 352, σ. 9 - 17).
- Ισχύς του Κανονισμού είναι από 1.1.2014 - 31.12.2020.
- Αντικαθιστά τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1535/2007 ο οποίος έληξε στις 31.12.2013 (με επιπρόσθετη μεταβατική περίοδο 6 μηνών).

Άρθρο 1: Πεδίο εφαρμογής – Εξαιρέσεις

Εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων με εξαίρεση:

- α) τις ενισχύσεις το ύψος των οποίων **καθορίζεται βάσει της τιμής ή της ποσότητας των προϊόντων** που διατίθενται στην αγορά·
- β) τις ενισχύσεις για δραστηριότητες που **σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη**, συγκεκριμένα ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή άλλες τρέχουσες δαπάνες συνδεδεμένες με εξαγωγικές δραστηριότητες·
- γ) τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τον **όρο της χρησιμοποίησης εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων**.

Άρθρο 3: Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (1)

- Το ανώτατο όριο χορήγησης ενισχύσεων de minimis ανέρχεται σε 15.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.
- Το εθνικό σωρευτικό ποσό ενισχύσεων de minimis για την Κύπρο είναι 7.060.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.
- Χορηγείται κατά το χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς και ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης.

Άρθρο 3: Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (2)

- Η ενίσχυση υπολογίζεται ως ακαθάριστο ποσό, δηλαδή πριν αφαιρεθεί τυχόν φόρος ή άλλη επιβάρυνση.
- ▶ Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο της χορήγησής τους.
- ▶ Υπέρβαση του ορίου → Όταν, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, σημειώνεται υπέρβαση του ορίου, τότε όλο το ποσό της νέας ενίσχυσης δεν μπορεί να είναι ενίσχυση ήσσονος σημασίας.

Άρθρο 4: Εφαρμογή του Κανονισμού μόνο σε Διαφανείς Ενισχύσεις. (1)

Το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης μπορεί να υπολογισθεί εκ των προτέρων χωρίς να είναι αναγκαία η εκτίμηση κινδύνου.

Σύμφωνα με τον κανονισμό Διαφανείς Ενισχύσεις θεωρούνται:

1. Οι ενισχύσεις υπό μορφή επιχορήγησης ή επιδότησης επιτοκίου.

Άρθρο 4: Εφαρμογή του Κανονισμού μόνο σε Διαφανείς Ενισχύσεις. (2)

2. Οι ενισχύσεις υπό μορφή δανείου υπό προϋποθέσεις:

Προϋποθέσεις:

- α) η επιχείρηση δεν έχει υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ή πληρούν τις προϋποθέσεις της εγχώριας νομοθεσίας για υπαγωγή σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών τους - για τις μεγάλες επιχειρήσεις η πιστοληπτική ικανότητα τουλάχιστον Β-
- β) το δάνειο εξασφαλίζεται με ασφάλειες που καλύπτουν τουλάχιστον το 50% του δανείου και το ποσό του δανείου ανέρχεται είτε σε €75.000 για διάστημα πέντε ετών είτε σε €37.500 για διάστημα δέκα ετών
- γ) το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση το επιτόκιο αναφοράς που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης

Άρθρο 4: Εφαρμογή του Κανονισμού μόνο σε Διαφανείς Ενισχύσεις. (3)

• 3. Οι ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων υπό προϋποθέσεις:

• Προϋποθέσεις:

- α) η επιχείρηση δεν έχει υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ή πληρούν τις προϋποθέσεις της εγχώριας νομοθεσίας για υπαγωγή σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών τους - για τις μεγάλες επιχειρήσεις η πιστοληπτική ικανότητα τουλάχιστον Β-.
- β) η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου και είτε το ποσό που καλύπτεται από την εγγύηση είναι 112 500 ευρώ και η διάρκεια της εγγύησης είναι πέντε έτη είτε το ποσό που καλύπτεται από την εγγύηση είναι 56 250 ευρώ και η διάρκεια της εγγύησης είναι δέκα έτη.

Άρθρο 5: Σώρευση

- ▶ Απαγόρευση σύρευσης με ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες αν προκύπτει υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ενίσχυσης ή ποσού που καθορίζεται σε Κανονισμό Απαλλαγής ή άλλη Απόφαση της Επιτροπής.

Άρθρο 6: Παρακολούθηση

(1)

Το κράτος μέλος πρέπει και έχει ευθύνη πριν τη χορήγηση ενίσχυσης ή σπονός σημασίας σε κάποια επιχείρηση να διασφαλίζει τα ακόλουθα:

- Ότι ενημερώνεται **εγγράφως** η επιχείρηση σχετικά με το **ενδεχόμενο ποσό** της ενίσχυσης και διευκρινίζεται ότι πρόκειται για **ενίσχυση ή σπονός σημασίας**, παραπέμποντας ρητά στον παρόντα κανονισμό και αναφέροντας **τον τίτλο και τα στοιχεία δημοσίευσής** του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ότι **λαμβάνει δήλωση της αποδέκτριας επιχείρησης** σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή (πριν από τη χορήγηση της) για τυχόν λήψη ενίσχυσης κατά τα 2 προηγούμενα οικονομικά έτη και κατά το τρέχον οικονομικό έτος.
- Η χορήγηση νέας ενίσχυσης γίνεται **μόνο αν εξακριβωθεί η μη υπέρβαση του ορίου**.

Άρθρο 6: Παρακολούθηση

(2)

- Είναι στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών η επιλογή είτε του συστήματος εξασφάλισης **εγγράφων δηλώσεων** είτε της τήρησης **κεντρικού μητρώου**.
- Υποχρέωση τήρησης αρχείων για την εφαρμογή του Κανονισμού για 10 έτη (μεμονωμένες ενισχύσεις - καθεστώτα).
- Παροχή πληροφοριών στην Επιτροπή εντός 20 εργάσιμων ημερών ή μεγαλύτερης οριζόμενης περιόδου.

→ **Περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων
(Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας) Κανονισμοί του
2009 και 2012 (Κ.Δ.Π. 364/2009 και 501/2012).**

- Εφαρμόζουν ως έχουν με τον Κανονισμό.
- Επιλογή του συστήματος εξασφάλισης από τους δικαιούχους, ΠΡΙΝ από τη χορήγηση της ενίσχυσης, Γραπτής Δήλωσης, υπόδειγμα της οποίας εκδίδεται από τον Έφορο και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.
- Διαδικασία έγκρισης από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, λόγω εθνικού σωρευτικού ορίου.
- Ο Έφορος ενημερώνει και διατηρεί το Μητρώο.
- Διοικητικές Κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεων.